

OP 1 LIJN OMGAAN MET PIJN. MEER TUSSEN WARME DOUCHE EN EPIDURAAL

Wat kunnen we iemand die een epiduraalwens heeft als alternatief bieden? Wat is de werking van de andere mogelijkheden? In hoeverre zijn die evidence based en toepasbaar zowel thuis als in het ziekenhuis? Hoe kunnen we de tevredenheid van de mensen over het de begeleiding en het gevoerde beleid verhogen? Waar liggen de verschillen en de overeenkomsten in het begeleiden van pijn tussen de eerste en de tweede lijn?

Actueel, soms complex en vooral een uitdaging: de nieuwe wereld van de pijnbeheersing.

Op **22 maart 2010** organiseren de Amsterdamse verloskundigen in samenwerking met BevalCentrumWest en STBN het symposium:

‘Op 1 lijn omgaan met pijn’

Dit symposium is bedoeld voor alle hulpverleners die actief zijn in het begeleiden van baringen en het geven van voorlichting over de voorbereiding op de baring, zowel in de eerste als de tweede lijn. Het veelzijdige programma is erop gericht dat iedere deelnemer aan het einde van de dag met nieuwe kennis en vaardigheden de deur uitgaat die direct inzetbaar zijn in de praktijk.

Locatie en inschrijven

Omdat de eerste en de tweede lijn op deze dag samen leren en samen werken, hebben we gekozen voor een locatie waar (tram)lijn 1 en (tram)lijn 2 samen komen. Hun gezamenlijke vertrek- en eindpunt is Amsterdam Centraal Station. Het symposium vindt plaats in het **Barbizon Hotel tegenover het CS.**

Kosten: € 195,- p.p. Accreditatie bij de KNOV en de NVOG wordt aangevraagd

Inschrijven via STBN. Klik [hier](#) voor het inschrijfformulier

Programma

09:00 Inschrijving, koffie, thee

09:30 **Welkomstwoord** door de dagvoorzitters: Drs. Anne Johan van Veelen en Ruth Evers

09:50 **The most important scientific discovery of the 20th Century**: Dr. Michel Odent

10:20 **Baringspijn vanuit een neurowetenschappelijk perspectief, wat gebeurt er als de neurologie zijn intrede doet in de verloskunde?**: Irena Veringa

10:45-11:00 Pauze

11:05 **Evidence Based Medicine, acupunctuur in de eerste- en tweedelijns verloskunde** :Dr. Röder en Sabine Schmitz

11:30 **Remifentanil, entonox, steriele waterinjecties, hoe staat het ervoor?** :Prof Dr. Simone Buitendijk en Marlies Rijnders

12:00-13:00 Lunch

13:15-14:45 **Workshopronde 1**

15:00-15:10 Pauze

15:15-16:45 **Workshopronde 2**

17:00 Borrel

Workshops

- **Omgaan met extreme angst voor de pijn tijdens de baring**

Er zijn barenden die niet te begeleiden lijken. Ze kijken je niet aan, rollen hun ogen weg, zijn agressief of onberekenbaar en antwoorden niet op vragen. In deze workshop gaan we in op de oorsprong van dit gedrag en hoe de uitkomst van deze baring te optimaliseren.

Door: Gineke Sietsma, verloskundige, coach, trainer communicatie en persoonlijke ontwikkeling en opleider van coaches en trainers.

- **Haptonomie**

Haptonomische handgrepen kunnen helpen bij het controleren van de pijn en appelleren aan de vermogens die iedere berende heeft om te werken met haar eigen lichaam. In deze workshop komt de theorie van de haptonomie aan bod en zullen de deelnemers een aantal haptonomische handgrepen aanleren en op elkaar oefenen.

Door: een haptonoom, gespecialiseerd in werken met zwangeren.

- **Steriele waterinjecties, theorie en praktijk**

Het ei van Columbus voor de eerste lijn? 4 uur lang pijnverlichting in de rug door 4 prikjes met steriel water. Veilig, simpel en goedkoop. In de workshop komen aan bod: werking, resultaat en toekomstmogelijkheden. Deelnemers leren prikken en oefenen op elkaar. Bevoegd en bekwaam de deur uit dus!

Door: Dr. Michel Odent, Astrid Schelvis, tweedelijns verloskundige, Marlies Kasperink en Marinde Rutten, verloskundigen en afgestudeerd op het onderwerp waterinjecties.

- **Hypnotherapie (met demo epi-no)**

Hypnotherapie is een vorm van geconcentreerde aandacht die iedereen wel kent: zo opgaan in een boek of film dat je iemand niet hoort binnenkomen. Dit fenomeen kan benut worden om controle te krijgen over het beheersen van pijn. Tijdens deze workshop ervaar je het zelf en doe je kennis op over de resultaten en inzetbaarheid in de verloskunde.

Door: Barbara Corsetto, fysiotherapeute, zwangerschapsdocente, hypnotherapeute en supervisor.

- **Voetreflexologie en acupressuur (met demo TENS)**

Acupressuur en voetreflexologie hebben bewezen goede invloed te hebben op de voortgang van de baring en de mate van ontspanning die de berende bereikt. Tijdens deze workshop gaan we in op de theorie van beide methodes en gaan de deelnemers ter plekke leren hoe de handgrepen toe te passen tijdens de baring.

Door: Jacky Bloemraad- de Boer, voetreflexologe, acupuncturiste en verloskundige i.o.

- **Het voorkomen van een trauma of ontevredenheid over de baring**

Helaas zijn er vrouwen die de bevalling als traumatisch ervaren of niet tevreden zijn. Soms zelfs de reden een volgende zwangerschap uit te stellen of niet meer terug te willen naar de hulpverleners van de vorige keer. Maar hoe ontstaat een trauma of boosheid dan? En vooral: is het te voorkomen? In deze workshop diepen we het onderwerp trauma en het voorkomen ervan verder uit.

Door: Gineke Sietsma, verloskundige, coach, trainer communicatie en persoonlijke ontwikkeling en opleider van coaches en trainers.

- **Entonox, toekomstmogelijkheden en praktische toepasbaarheid**

Lachgas is hot. Maar is het ook praktisch en veilig? Is het de sleutel tot pijnstilling in de thuissituatie? In de workshop gaan we met name in op de verwachte resultaten en op de toepasbaarheid in zowel de eerste als de tweede lijn. Heeft de verloskundige in de toekomst een alternatief voor de epiduraal? De deelnemers zullen tijdens de workshop zichzelf entonox toedienen en zo ervaren wat het doet in het lichaam.

Door: Relinde van der Stouwe, beleidsmedewerker KNOV, Elaine Joziassie-Fitzpatrick, tweedelijns verloskundige en Marlies Rijnders.

- **Acupunctuur**

In hoeverre is acupunctuur evidencebased en waar in de wereld wordt het als reguliere methode gebruikt, zowel in eerste als tweede lijn? Op welke manieren beïnvloedt acupunctuur de pijn en de waarneming van de pijn? Hoe past acupunctuur in de begeleiding van de baring? Naast deze vragen zullen we ingaan op de indicaties in de verloskunde waarbij acupunctuur toegepast kan worden.

Door: Sabine Schmitz, verloskundige en acupuncturiste en Dr. Röder, gynaecoloog in Duitsland in een ziekenhuis waar acupunctuur wordt toegepast in de tweede lijn.

Dagvoorzitters

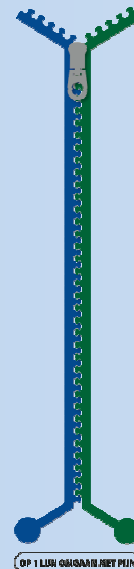
Drs. Anne Johan van Veelen:

Gynaecoloog in het Sint Lucas Andreas Ziekenhuis.

Ruth Evers:

Eerstelijns verloskundige en coach.

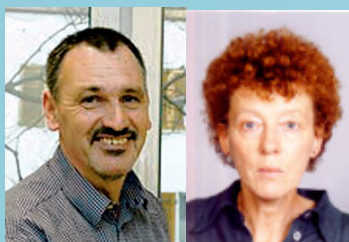
Sprekers

Dr. Michel Odent: is al sinds de jaren '60 actief in het hervormen van de verloskundige zorg over de hele wereld. Hij bestudeert al vele jaren de lange termijn effecten van de allereerste ervaringen in een mensenleven. Hij is de oprichter van het Primal Health Research Center in Londen, de auteur van 11 boeken en hij schreef vele artikelen o.a. in tijdschriften als Birth en The Lancet.

Irena Veringa: eerstelijns verloskundige en Master Verloskunde. Vanuit haar master studie verloskunde aan het AMC onderzocht zij pijn cognities van zwangere vrouwen en omgaan met pijn vanuit een neurowetenschappelijk perspectief.

Dr Röder: gynaecoloog in Duitsland waar de tweede lijn werkt met acupunctuur. Hij is mede oprichter van de opleiding voor acupunctuur voor verloskundigen in Duitsland.

Sabine Schmitz: eerstelijns verloskundige en acupuncturiste.

Prof Dr. Simone Buitendijk: arts en hoogleraar Verloskunde en Ketenzorg aan de Universiteit van Amsterdam.

Marlies Rijnders: verloskundige en onderzoeker bij TNO.

Voor meer informatie: mail naar r.evers@talmor.nl / 06-24742472
of naar kariendemunk@hotmail.com /06-42141164